

12 Μαρτίου 2016

Χριστιανική Βιοηθική διδασκαλία και σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις

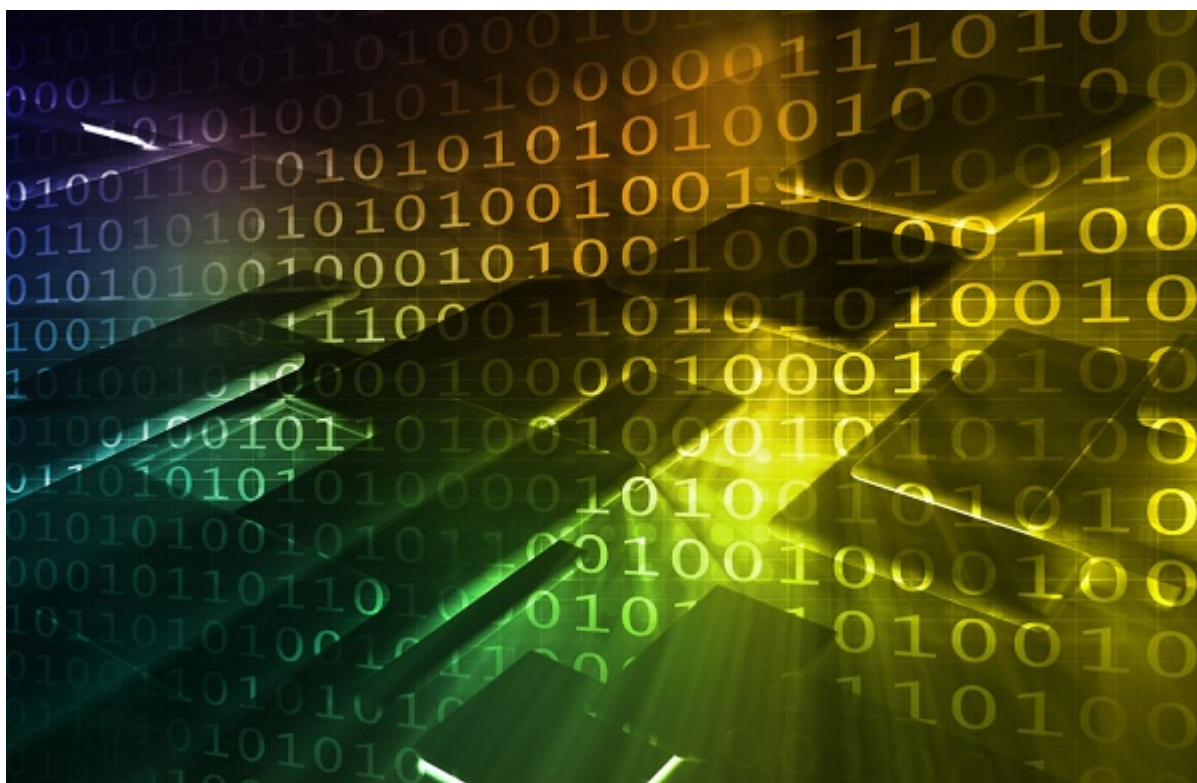
Ορθοδοξία / Βιοηθική

Νίκη Νικολάου, Θεολόγος

Η μελέτη της θεολόγου Νίκης Νικολάου για τη σχέση της θεολογικής ανθρωπολογίας με τη Βιοηθική (προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/21FcKhj>), συνεχίζει στην εξέταση των βιοηθικών θέσεων του Επ. Καθ. Νίκου Κόιου σχετικά με τις νεότερες τεχνολογικές εξελίξεις και την αντίστοιχη χριστιανική διδασκαλία.

Ουδέποτε στο παρελθόν η Εκκλησία αντιμετώπισε τέτοιου είδους διλήμματα. Μια πρώτη άποψή της, σχετίζεται με το DNA. Όπως εκτέθηκε στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας, το ανθρώπινο σώμα κατασκευάστηκε από προϋπάρχουσα ύλη από τον Τριαδικό Θεό, ο Οποίος του ενεφύσησε πνοή ζωής. Από τη στιγμή της δημιουργίας, καθίσταται αναπόφευκτη η ένωση και η συμπόρευση Θεού και ανθρώπου. Το υλικό μέσω του οποίου γεννάται ο άνθρωπος, ονομάζεται *χους* και σε αυτό αποτυπώνονται όλα τα ιδιώματα και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του. Το ίδιο επαναλαμβάνει στη γέννηση κάθε ανθρώπου ο Θεός με τη διαφορά ότι στον πρώτο άνθρωπο έπλασε πρώτα τον *χουν*, ενώ στους επόμενους ο *χους* προϋπάρχει και το Άγιο Πνεύμα εισέρχεται στον άνθρωπο *ἅμα τῇ συλλήψει*[567].

Έτσι, ο άνθρωπος από την πρώτη στιγμή της συλλήψεώς του, αποτελεί πλήρη εικόνα της θεότητας και μέχρι της τελευταίας στιγμής φέρει όλα τα στοιχεία της θείας και της ανθρώπινης φύσεως. Επομένως, το DNA μπορεί να θεωρηθεί ως *χους* και δεν παύει να αποτελεί θείο δημιούργημα. Χάρης σε αυτό κληροδοτούνται τα χαρακτηριστικά των γονέων στους απογόνους, δηλαδή τα χαρακτηριστικά δύο ελεύθερων κτιστών προσώπων, και η εικόνα του άκτιστου Τριαδικού Θεού. Ο άνθρωπος, ως πρόσωπο, είναι ελεύθερος να επιλέξει εάν θα ακολουθήσει το μονοπάτι προς την ομοίωσίν του με τον Θεό. Η τελείωση του ανθρώπου, δηλαδή, είναι δυνατή μόνο με την κίνησή του προς τον Θεό.

Οι επιστήμονες θεωρούν ότι ο άνθρωπος γεννιέται με ατέλειες εξαιτίας της εξέλιξης. Κατά την Εκκλησία, όμως, αυτές οι ατέλειες δεν εμποδίζουν τη

δημιουργία του ανθρώπου ως ελεύθερου προσώπου. Ακόμη και αν υπάρξει διόρθωση των χαρακτηριστικών του ανθρώπου μέσω των τεχνητών παρεμβάσεων στο γονιδίωμα, το πρόσωπο παραμένει πρόσωπο και φέρει την εικόνα του Θεού. Επομένως, οποιαδήποτε παρέμβαση στο γονιδίωμα αποτελεί εισβολή στο μυστήριο της ζωής, αφού ο επιστήμονας θα σχεδιάσει ένα άνθρωπο σύμφωνα με το δικό του πρότυπο. Προσβάλλεται η ιερότητα της δημιουργίας του ανθρώπινου προσώπου.

Όσον αφορά στις παρεμβάσεις που αποσκοπούν στη θεραπεία ασθενειών, προκύπτουν δύο παράμετροι. Η πρώτη σχετίζεται με τον προγεννητικό έλεγχο και την προεμφυτευτική διάγνωση, κατά την οποία γίνεται γνωστό το πρόβλημα και ακολουθεί η άμβλωση ή η απόρριψη του εμβρύου προτού εμφυτευτεί στη μήτρα, ως λύσεις. Η γενετική θεραπεία στα γενετικά κύτταρα, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, μπορεί να περιορίσει αυτό το φαινόμενο και η Εκκλησία θα μπορούσε να εξετάσει σε ποιες περιπτώσεις θα μπορούσε να την κάνει αποδεκτή.

Η δεύτερη παράμετρος, αφορά στο περιεχόμενο του όρου ασθένεια. Ο Μέγας Βασίλειος λέει ότι «ὁ Θεός ἐποίησε τον ἄνθρωπο ευθύ»[568] που σημαίνει υγιή. Λέει ακόμη ότι η ασθένεια είτε μπορεί να έχει φυσική αιτιολογία είτε να είναι αποτέλεσμα της αμαρτίας ή μια δοκιμασία. Σε όλες τις περιπτώσεις, καλλιεργείται η υπομονή και η ταπείνωση. Η ιατρική είναι τέχνη που δόθηκε από τον Θεό προκειμένου να απαλύνει τις συνέπειες της προγονικής πτώσης και όταν χρησιμοποιείται σωστά, τότε είναι αξιοσέβαστη. Να σημειωθεί ότι η ιατρική αφορά τόσο στη σωματική, όσο και στη ψυχική θεραπεία του ανθρώπου. Δεν πρέπει, όμως, να φτάνει σε σημείο ειδωλοποίησης της ιατρικής.

Η προβληματική των βιοϊατρικών καινοτομιών και των εφαρμογών τους, απέχει από την εποχή του Ευαγγελίου και των Οικουμενικών Συνόδων. Εντούτοις, η αλήθεια τους έχει δυναμικό και διαχρονικό χαρακτήρα και απευθύνεται στον άνθρωπο κάθε εποχής. Οι φωτισμένες απόψεις των Πατέρων μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την ηθική θεώρηση των βιοηθικών ζητημάτων. Η Εκκλησία θέλει να βοηθήσει τον άνθρωπο να δημιουργήσει ηθικά κριτήρια, ώστε ο ίδιος να κατευθύνει ελεύθερα τις επιλογές του, αναγνωρίζοντας το θέλημα του Θεού στη ζωή του[569]. Η Εκκλησία, πάντοτε θα στηρίζει τον άνθρωπο στις δύσκολες στιγμές, εστιάζοντας το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της στον κάθε συγκεκριμένο άνθρωπο, στην ψυχή του, στο παρόν και στο μέλλον του.

Κατά τον Κόιο, στον πυρήνα των βιοηθικών ζητημάτων, βρίσκεται η αυτονόμηση της κτίσης από τον Δημιουργό της. Με την αυτονόμηση, αυτόματα η κτίση αντιμετωπίζεται ως εργαλείο ικανοποίησης των ανθρώπινων αναγκών[570]. Περαιτέρω, ο άνθρωπος απογυμνώνεται από κάθε υπερβατική διάσταση.

Απάντηση σε αυτά είναι η ευχαριστιακή θεώρηση του κόσμου. Με το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, η κτίση αντιμετωπίζεται ως δωρεά του Θεού προς τον άνθρωπο και ο άνθρωπος καθίσταται ιερέας της κτίσεως και τοποθετεί την κτίση στην ορθή προοπτική της[571].

[Συνεχίζεται]

[567] Νικόλαος Γ. Κόιος, *Γονιδιακή θεραπεία στα γενετικά κύτταρα*, ό.π., σ. 38

[568] Στο ίδιο, σ. 40

[569] Στο ίδιο, σ. 41

[570] Νικόλαος Γ. Κόιος, *Ηθική θεώρηση των τεχνικών παρεμβάσεων στο ανθρώπινο γονιδίωμα*, ό.π., σ. 263

[571] Στο ίδιο, σ. 264

<http://bitly.com/229SckF>